



QUÈ CAL SABER?

L'OMISSIÓ DE LA PREPOSICIÓ *DE*¹

En català, quan un nom és complement d'un altre, pot anar introduït amb una **preposició**, que generalment és *de* (per exemple, diem *got d'aigua*, i no **got aigua*), o bé els dos noms poden estar en **aposició** (és a dir, sense cap preposició de lligam). Normalment, el terme amb **preposició** i el terme sense no conviuen. Vegem-ne uns quants exemples.

Any de llum i *futbol de sala* són dos termes construïts segons l'estructura nom + *de* + nom, però actualment s'usen poc i només s'empren en situacions molt formals. En lloc d'aquestes formes, habitualment es fa servir *any llum* i *futbol sala*, respectivament, termes acceptats ja fa temps per la normativa.

Un terme acceptat més recentment és *impressora làser*. En la primera edició del diccionari normatiu (DIEC),² l'única forma recollida era *impressora de làser*, que apareixia en un exemple, mentre que la segona edició del DIEC,³ ja recull el terme sense **preposició** com una subentrada, fet que demostra que l'ús ha consolidat el terme sense *de*. D'altra banda, el terme *impressora d'injecció*, que el diccionari normatiu recull amb preposició (i no **impressora injecció*) en un exemple, mostra que la presència o l'absència de **preposició** no depèn del primer substantiu.

Un dels casos en què la forma sense *de* no ha estat acceptada és **efecte hivernacle*. La forma correcta és *efecte d'hivernacle*, tot i que s'usa poc per influència de l'espanyol.

D'acord amb la gramàtica normativa (GIEC),⁴ els noms de les **vies urbanes** porten la **preposició de** entre l'element genèric i l'element específic de la denominació (*carrer DE Balmes* i *plaça DE Catalunya*), però també és admissible ometre-la (*carrer Balmes* i *plaça Catalunya*), cosa que origina una construcció amb dos noms en aposició. Ara bé, sempre cal fer servir la forma amb *de* en casos en què hi ha una relació locativa entre els dos noms (*ronda DE Dalt*) i en casos que poden causar confusió (*passeig DE Gràcia*).

1. Aquest full s'ha hagut de reescriure per a adaptar-lo a les novetats gramaticals que incorpora la GIEC.

2. INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, *Diccionari de la llengua catalana* (en línia), 1a ed., Barcelona, IEC, 1995.

3. INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, *Diccionari de la llengua catalana* (en línia), 2a ed., Barcelona, IEC, 2007 (actual. 2020).

4. INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS, *Gramàtica de la llengua catalana*, Barcelona, IEC, 2016, § 14.6.3d.